No. 1546 Zaterdag 16 Augustus 1913. 30ste Jaargang.

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— met vooruitbetaling.

BUREAU VAN DIT BLAD
Waterkant No 4, Overzijde.
DRUKKER: B. L. BOGAERS

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50; voor elken regel meer 7½ cts.

NAAR PANAMA.

XI.

Praktische lui toch, die Amerikanen! Zij hebben voor betrekkelijk weinig geld prachtig profijt getrokken van de zeer uitgebreide voorstudie en kostbare plannen der Franschen, ook zonder verdere onkosten veel geleerd uit dezer veelvuldigen tegenslag. Het Panamakanaal is zulk een reuzenwerk, dat het niet door één menschengeneratie volbouwd kan worden. De beste en voornaamste ingenieurs van verschillende landen werelddeelen en eeuwen hebben hun plannen ervoor ingediend, en na herhaalde besprekingen van de hoogst staande deskundigen is men eindelijk tot een besluit gekomen.

Zooals men weet, was het oorspronkelijke Fransche plan een zeepeilkanaal te graven, dus zonder sluizen.

Men hoort herhaaldelijk beweren, dat dit onuitvoerbaar zou geweest zijn, daar de Atlantische Oceaan en de Stille Zuidzee een zeer verschillend niveau zouden hebben.

Deze geheel en al onwetenschappelijke, onhoudbare bewering vindt eenigszins haar verklaring in het buitengewoon groot verschil van getij te Colon en te Panama. Het gemiddelde zeepeil is natuurlijk overal hetzelfde, maar door den trechtervorm der Panama-baai valt het water daar bij ebbe 20 voet terug, terwijl die daling te Colon niet meer dan 20 duim bedraagt.

Men kan derhalve zeer goed de twee Oceanen door een open kanaal met elkander in verbinding brengen als men maar diep genoeg graaft. Het ligt ook werkelijk in de bedoeling der Amerikanen later een zeepeilkanaal aan te leggen. Een openkanaal zonder sluizen is verreweg de gemakkelijkste en de snelste verbinding. Voor het schutten is tijd noodig. Men berekent hier, dat ieder schip zoo ongeveer 3 à 4 uur noodig zal hebben om door de sluizen te komen. Een zeekanaal geeft dus een veel snellere verbinding, maar is ook veel duurder in aanbouw en misschien ook in onderhoud. Ruw geschat dacht men voor een open kanaal 200 millioen dollar meer noodig te hebben. Voorwaar geen peulenschilletje! Heel natuurlijk derhalve, dat reeds de tweede Fransche Maatschappij om de ontzaglijke onkosten het eerste plan opgaf en overging tot een kanaal met sluizen.

De rijke Amerikanen keeren wel niet iederen cent om voor ze hem uitgeven, zooals de zuinige Hollanders doen, maar toch wel ieder millioentje, en besloten daarom, zuinigheidshalve, eveneens tot een sluizenkanaal. Ook nog om een andere reden.

De onmiddelijke aanleiding tot het overnemen der Fransche kanaalwerken en aandeelen was voor de Vereenigde Staten de Spaansch-Amerikaansche oorlog. Men zag toen de noodzakelijkheid in, dat de vloot snel vereenigd moest kunnen worden en niet, van elkander gescheiden, verdeeld blijven over twee zeeën.

Een korte verbinding was gebiedende eisch geworden. Hoe eerder deze verbinding tot stand komt des te beter, en nu bouwt men een sluizenkanaal minstens in de helft van den tijd, noodig voor het graven van een open zeekanaal. Door sluizen zal men het niveau van het grootste gedeelte van het kanaal 85 voet verhoogen, dat wil dus zeggen, dat over een lengte van 32 mijl, de afstand van sluis tot sluis, 85 voet minder diep behoeft gegraven te worden op een breedte van 500 voet. Door de sluizen wordt op deze wijze heel wat graafwerk en grondverzet uitgespaard, en worden zeer veel onkosten en vooral tijd uitgewonnen. Dan, als de verbinding tusschen de twee Oceanen er maar eenmaal is, en het kanaal door de Scheepvaart in gebruik genomen, kan men toch nog verder doorgaan met den ombouw van sluizenkanaal in een openzeekanaal. Men behoeft daartoe het kanaal slechts geleidelijk dieper te maken en op zeepeil te brengen. De eerste sluis bij Gatun en de laatste bij *Miraflores* is reeds zoo diep, daar het aanvangskanaal van de Limonbaai tot *Gatun* en de uitmonding van *Miraflores* naar de Panama-baai, begin en einde van het Kanaal dus, reeds open zeekanalen zijn.

Als het Panamakanaal geheel en al gereed is, zullen de schepen met volle kracht kunnen varen door de Limonbaai, vervolgens door een kanaal van 7 mijl lengte, 500 voet breedte en 41 voet diepte tot aan de drie sluizen van *Gatun*, waar de schepen achtereenvolgens 85 voet worden omhoog geheven en zoo toegang krijgen tot het Meer van Gatun, ook wel Chagres-meer genoemd.

Dit is een kunstmatig verkregen meer, dat gevormd wordt door het water der rivier Chagres en van haar zijtakken tegen te houden door een reuzendam. Het is feitelijk niets anders dan een ondergeloopen vlakte, aan alle zijden ingesloten door hooglanden en bergen. Alleen bij *Gatun* was een opening, welke men heeft afgesloten door bovengenoemden dam van ander halve mijl lang. Nu tee-kent men in dit meer door het liggen van boeien een vaargeul af van 1000 voet breed en 16 mijl lang. Daarna vernauwt zich het terrein, zoodat er een kanaal van 800 voet overblijft, dat 4 mijl lang is; de volgende twee mijl zijn nog 700 voet breed, en ten slotte is er nog een mijl over van slechts 500 voet breedte. Eenvoudig door het laten onder loopen van deze vlakte hebben de praktische Yankees dus een flink breed en diep kanaal gekregen van 23 mijl lang, bijna de helft van het geheele Panamakanaal, dat 50½ mijl lang is. Over dit meer kunnen de schepen varen met volle kracht. Op dit punt, nabij *Obispo*, stuit men op heuvelland, dat, doorgegraven moet worden tot op een lengte van 9 mijlen en een breedte van 300 voet. Dit is de Culebrapas, beroemd en berucht tevens. Al de Kanaalgeleerden, de Franschen hier reeds overal de spitsen hebben afgebeten, blijven er toch nog 90 Millioen kubieke Meters weg te graven over. Ten deele is dit harde rots, ten deele kleigrond, roode aarde en verweerde steen. Door dit kanaal mag later slechts met halve kracht gestoomd worden en dan komt men voor de sluizen van *Pedro Miguel* waar de schepen in dalen van 85 tot op 55 voet en zóó komen ze weder in een kunstmatig meer van *Miraflores*, gevormd door het tegenhouden van de Cocoli, de groote Rivier en de Pedro-Miguel-rivieren. De dam van *Miraflores* sluit zich aan weerszijden bij de sluis aan. De vaargeul in dit meertje is 1½ mijl lang en 500 voet breed. De twee sluizen van *Miraflores* verdeelen de 55 voet water in twee vallen en brengen het schip ten slotte in het uitmondingkanaal op zeepeil. Dit kanaal is 8 mijl lang.

Van het Panamakanaal zijn reeds gegraven het in- en uitvaarkanaal, respectievelijk 7 en 8 mijl lang, terwijl de 9 mijl van de Culebrapas nog slechts gedeeltelijk op de vereischte diepte zijn gebracht. Aardschuivingen van de zijwanden in de uitgegraven geul verhinderen herhaaldelijk den geregelden voortgang van het werk. Als men weet dat die aardstortingen soms op een Millioen kubieke Meter worden geschat, begrijpt men wat een overlast de beruchte *Culebra-Cut* den ingenieurs aandoen. Al die aarde moet uitgegraven worden en weggevoerd naar Panama, Gatun of Colon, waar zij voor de dammen en waterkeerders gebruikt kan worden.

Maar het graafwerk is niet de hoofdmoeilijkheid van het Panamakanaal, dat is ook elders ter wereld geschied in nog veel grootere afmetingen. Wat eenig is en nog nooit vertoond in de ingenieurswereld, dat zijn de dammen en sluizen van het Panamakanaal, niet slechts om de hoogte en grootte, maar ook om de geheel bizondere technische inrichting. Wij zullen ervan vertellen, wat een gewone toerist ervan opmerkt en onthoudt.

De toekomst van het Panamakanaal en de concurrentie van Suez.

Een beroemd Amerikaansch economist publiceerde onlangs in een artikel in de „North American Review" de resultaten van zijn studie, hem door de regeering opgedragen omtrent de toekomst van het Panamakanaal. Hij voorspelt, dat de beide wereldkanalen vanaf de opening concurrenten zullen zijn en elkander met lage kanaal- en kolengelden de schepen zullen betwisten. Omtrent dezen grooten commercieelen oorlog geeft Johnson eenige interessante cijfers. Hij heeft berekend, dat het onderhoud en de exploitatie van het Panamakanaal jaarlijks 8.750.000 gulden zullen bedragen. Hierbij komt nog een som van 1.250.000 gulden voor de administratie van het Amerikaansche gebied om het kanaal. Daarenboven heeft het 937.500.000 gulden kapitaal gekost, dat grootendeels geleend is en waarvan de rente jaarlijks 28.125.000 gulden bedraagt. Als dus het kanaal niet een schadepost zal zijn voor de Vereenigde Staten, moet het jaarlijks 38.125.000 gulden opbrengen. Johnson schat volgens de scheepvaartstatistieken van Amerika en Europa de tonneninhoud der schepen, die er gebruik van zullen maken op 10.500.000 ton in 1915. Hij gelooft, dat er verscheidene ver gelegen landen, zooals Nieuw-Zeeland en Australië, in ieder geval van den nieuwen weg zullen gebruik maken, hoe hoog de kanaalgelden ook zullen zijn. Immers een vrachtboot, die met een snelheid van 10 knoopen van Wellington naar New-York vaart, zal 10 dagen winnen, door in plaats van de Straat Magelhaen het Panamakanaal te nemen, een schip, van Sydney naar New-York haalt zelfs 16 dagen uit. Schepen, die van Australië naar de Oosthavens van Noord Amerika gaan, betalen dus met graagte een 2 à 3 gulden per ton kanaalgeld en zijn dan nog goed af.

De concurrentie tusschen Panama en Suez doet zich echter gelden voor die landen, welke zoodanig gelegen zijn, dat de schepen door beide kanalen een even grooten afstand moeten afleggen, om naar Europa te komen. De levendige handel, die Europa onderhoudt met China, Japan en de Philippijnen, zal haar weg eerst dan langs het Panamakanaal nemen, als de condities belangrijk lager zijn dan die van het Suezkanaal. De Amerikaansche Regeering moet dus de kanaalgelden wel zeer laag stellen, als zij een gedeelte van het verkeer tusschen Europa en het Oosten wil overnemen. Ook moeten de kolen tot zeer lagen prijs verkocht worden. Volgens Johnson zal het mogelijk zijn deze zonder verlies te verkoopen voor f 12.50 per ton, dat is f 2.50 minder dan te Suez.

Uit deze cijfers blijkt, dat in 1915 een „wereld-oorlog" zal uitbreken waarvan men nog nimmer de gelijke heeft gezien in de handels-annalen.

De Nederlanders in Californie.

Wanneer het Panamakanaal zal zijn geopend voor den handel, zal een groep jonge Nederlanders uit de eerste familiën naar Los Angeles worden gezonden om den toestand van den handel te leeren kennen,

LIEFDE EN LIJDEN.

(Historische Roman.)

XXXI.

Slot.

Ter herinnering: Een jong krijgsman, Edgar Gloswood, leeft met vrouw en kind in ballingschap. Dezen zijn hem echter geheel en al vrijwillig gevolgd. Een Priester, Deyman geheeten, heeft aldaar aan beiden het H. Doopsel toegediend. Hierover ter eerste ontstemd, verwijt Edgar aan zijne vrouw, hoe verkeerd zij heeft gehandeld; toen hij weer eens in hevigen toorn was ontstoken, werd hij getroffen door een beroerte, en in dien toestand door Deyman en de ongelukkige vrouw, die gevlucht was, weergevonden.

Eenige dagen verliepen er, voordat Edgar weder tot bewustzijn kwam. Het waren voor Anna dagen van inspanning naar ziel en lichaam. Hoe onredelijk Edgar tegenover haar ook had gehandeld, zij bleef hem liefhebben! Ze week geen oogenblik van de legerstede, waarop zij en Deyman hem hadden nedergelegd; ze verpleegde haren man met de liefderijkste zorgen. Iederen dag kwam Deyman zijnen vriend bezoeken, om te zien wat hij nog zou kunnen doen voor het zielheil van hem, wien hij eens het leven redde!

Zoo zat Anna steeds bij het ziekbed van haren echtgenoot. Ze vreesde het ergste! Zou Edgar sterven, zoo'n zichzelve meermalen af? Zou hij vóór zijn dood dan nog gelegenheid hebben, om afscheid van mij te kunnen nemen? Op den derden avond, nadat zij voor hem gevlucht was, zat de ongelukkige vrouw haren echtgenoot aan te staren, om ieder woord op te vangen, dat misschien nog over zijn loodkleurige lippen mocht komen. Ze voelde wel, dat de slaap haar spoedig zou overvallen, doch hare liefde voor Edgar gaf haar bovenmenschelijke kracht. Een diepe ademhaling van den zieke deed haar weder tot zichzelve komen. Edgar bewoog zijn hoofd; ze stond op en boog zich over den zieke heen.

„Wat is er," vroeg ze zachtjes, terwijl ze zijn verwarde haren wat glad trachtte te strijken.

„Water," klonk 't, nauwelijks hoorbaar.

Anna haastte zich aan zijn verzoek te voldoen. Uit een aarden kruik schonk ze water in een glas en ging er mede terug naar het ziekbed.

Zeer voorzichtig bracht ze haren rechter-arm liefdevol onder zijn hoofdkussen, lichtte zoo zijn hoofd wat op en deed den zieke met haren linkerhand een teug water nemen. Toen liet ze zijn hoofd weder langzaam zakken en zette het half geledigde glas naast zich op den grond.

Na eenigen tijd openden zich weder die loodkleurige lippen. Anna, denkende, dat de zieke weer water verlangde, nam het glas op van den grond. Doch toen ze zich weder over hem heenboog, hoorde ze duidelijk haren naam uitspreken.

Ze zette het glas weder weg.

„Wat is er," vroeg ze nogmaals. „Bemint gij mij nog, Anna?" bracht hij met veel moeite uit.

„Edgar, zoo fluisterde ze hem in het oor, juist zooals altijd. Ik blijf voor je, wat ik altijd voor je ben geweest."

Ze drukte een kus op het klamme gelaat van haren afgematten echtgenoot.

Een paar tranen rolden toen uit zijne oogen over de ingevallen wangen.

„Anna, zoo ging hij verder, maar de krachten begaven hem, hij kon den zin niet voltooien en liet zijn hoofd machteloos in het hoofdkussen vallen.

Anna zelf bleef echter in dezelfde houding naar zijn mond staren en na eenige minuten hoorde ze hem zeggen, terwijl het zenuwachtige trekken van zijn mond verried, hoezeer hij inwendig was aangedaan.

„Anna, vergissing, ja......"

De ongelukkige vrouw hernam met tranen in de oogen:

„Edgar, ik heb je reeds lang alles vergeven; maar van uwen kant, vergeeft gij ook mij, wat ik misdaan mocht hebben?"

Ze nam zijne hand in de hare en uit het samentrekken zijner stramme vingers begreep ze, dat ook hij haar vergaf.

Ze bracht haar oor bij zijnen mond.

„Ik wil ook doen, wat God van mij verlangt."

Toen volgde een krampachtig trekken der verschillende spieren; de zieke opende eenige malen den mond, een diepe zucht, en Edgar Gloswood was niet meer!

De dood had een einde gemaakt aan dat ongelukkige leven!

In stomme smart stond nu daar die diep-bedroefde, zwaar-beproefde vrouw en moeder, alléén op de wereld!

Ze bemerkte niet eens, dat haar dochtertje binnen kwam. Toen de kleine echter op hare teentjes zoo zacht mogelijk nader trad tot bij het doodsbed, kwam zij tot zichzelven.

„Neen, zoo zeide ze tot het kind, terwijl ze het naar zich toe trok, vader slaapt niet; vader is dood!"

Op het hooren van deze hare eigene woorden, schrok ze en barstte in tranen los.

„Moeder moet niet schreiën, sprak toen de kleine. Vader is nu toch bij O. L. Heer, nietwaar moeder?"

Ze zette zich op den stoel neder bij het lijk van haren echtgenoot en trok de kleine tegen zich aan, die telkens op zag naar hare moeder, tot dat het kind ook zelf aan hare tranen den vrijen loop liet, omdat het zijne moeder zag schreien.

Daar kwam Deyman binnen.

Anna stond op en toen hij nader trad, kon ze slechts het woord „gestorven" uit brengen.

Deyman zag wat nader toe, keerde zich daarop tot Anna en betuigde haar zijne deelneming.

Anna vertelde toen, hoe haar echtgenoot, feitelijk geheel en al onverwacht, was afgestorven; hoe zij elkander alles hadden vergeven en met hoeveel inspanning hij deze laatste woorden had uitgebracht: „Ik wil ook doen, wat God van mij verlangt."

„Dan mogen wij ons omtrent zijn toekomstig lot niet ongerust maken," zoo stelde de Priester haar toen gerust.

Er werd nu overeengekomen, dat Deyman zorg zou dragen voor het vervullen der verschillende formaliteiten van de begrafenis.

Reeds den volgenden dag werd het lijk ter aarde besteld, nadat aan Deyman was geweigerd, om het lijk over te brengen naar Edimbourg. En daar Anna haren echtgenoot vrijwillig was gevolgd, stond het haar vrij, thans naar haar ouderlijk huis terug te keeren.

Ze nam afscheid van Deyman, aan wien ze zooveel te danken had, daar zijn apostolisch werk niet toeliet haar naar Edimbourg te vergezellen.

Op het verzoek van Anna, om haar van tijd tot tijd te komen bezoeken, antwoordde hij, dat niets hem aangenamer zou wezen.

* * *

Anna bracht na hare terugkomst op het Hof van Ellislaw met haar dochtertje nog vele jaren door te midden harer geliefde bergbewoners, die hunne weldoenster nog niet waren vergeten. Ze leerde haar kind dezelfde liefde te hebben voor den evenmensch, als waarmede hare moeder zooveel ongelukkigen gelukkig maakte, totdat zij in hoogen ouderdom op haar kasteel stierf, terwijl de dochter hare moeder slechts enkele maanden later volgde in het graf.

zoo meldt de „Los Angeles Times". Deze jongelieden zullen vrije passage en zoo noodig op zijn minst gedurende een jaar financieelen steun ontvangen, terwijl zij werken bij de banken en handelsinstellingen in de kuststeden.

Met den karakteristieken ondernemingsgeest van de spaarzame en voorzichtige Nederlanders zullen zij een volledige studie van den uit- en invoerhandel aan de kust van den Grooten Oceaan maken vóór de opening van het Panamakanaal, wanneer de groote Nederlandsche stoomschepen met belangrijke ladingen van en naar Nederland zullen vertrekken. De vice-consul voor Nederland in dit gedeelte van het land, de heer Zeehandelaar, heeft brieven uit officieele bron ontvangen, waarin hem het plan van de Nederlandsche handelsvereenigingen wordt medegedeeld.

Hij zeide in een onderhoud met een medewerker van het blad, dat de Nederlanders een algemeene neiging toonde naar de Far West te trekken en bezig waren handelsbetrekkingen aan te knoopen met de voornaamste handelshuizen in de steden aan de kust van den Grooten Oceaan. Een aantal Nederlanders van naam hebben een vereeniging gevormd met het doel belangstelling te wekken in den handel van Californië.

Ieder van de jongelieden die naar Californië zal worden gezonden, moet verslag uitbrengen over den handelstoestand langs de kust. Deze mededeelingen zullen worden gedrukt en verspreid onder de voornaamste uitvoerhandelaars en fabrikanten van Nederland.

In verband met dit stelselmatig plan heeft, volgens de „N. Ct.", de Nederlandsche legatie te Washington den heer Zeehandelaar een uitvoerig rapport verzocht over de wenschelijkheid van immigratie uit Nederland en den invloed, welke de voltooiing van het Panamakanaal zal hebben op den handel tusschen Nederland en Californië. Dit wijst er mede op, dat men van regeeringszijde in Nederland waakt voor de belangen van den toekomstigen handel met de kust van den Grooten Oceaan en voornemens is landverhuizers naar de Far West te zenden, zoodra langs den nieuwen weg de reis voordeeliger zal zijn.

Het toekomstig Ministerie.

De hoofdijzer-redacteur van het *Handelsblad* schrijft over de houding door de socialisten bij de ministerieele crisis aangenomen:

Het is opmerkelijk en vermakelijk, dat de socialisten alle mogelijke moeite doen om „er tusschen uit te draaien." Ze verstoppen zich schier voor den Kabinetsformateur, die hen nu aan 't zoeken is, om hun besef van regeeringsverantwoordelijkheid te inspecteeren. Evenals de vrijzinnigen hebben zij de coalitie-regeering overhoop geworpen, maar, anders dan dezen, loopen zij nu voor de leege ministerszetels weg. „Gaat gij er maar alléén zitten", zoo roepen ze van uit de verte den vrijzinnigen toe, „wij mochten daar op die rare stoelen eens verkleuren!"

Getuigt deze houding al niet van heel veel eigen geloof in de waschechtheid van het revolutionnaire rood, nog minder doet dit de plotselinge nederigheid waarmee de socialisten thans zich klein maken, als willen ze liefst zoo min mogelijk gezien worden.

De (*) correspondent van *Het Volk*, die algemeen voor den heer Troelstra wordt gehouden en die in elk geval iemand moet wezen die precies op de hoogte is van de audiëntie, welke deze laatste gehad heeft bij de Koningin, grijpt in het Zaterdagavondnummer van zijn partijorgaan met vreugde 't denkbeeld aan van den (Roomschen) *Gelderschen Koerier*, om een „Kabinet van Grondwetsherziening" te vormen uit de „burgerlijke" partijen van rechts en links. Misschien is dit een van de vormen waarin een zakenkabinet zal kunnen tot stand komen, hoewel voorloopig de stemming van den *Gelderschen Koerier* nog niet die van de gansche coalitie schijnt te zijn en in elk geval een zakenkabinet, d. w. z. een Kabinet, los van eenig partijprogram, al gelooven wij ook dat het daartoe zal moeten komen, eerst actualiteit zal krijgen, wanneer dr. Bos de Kabinetsformatie, wegens gebrek aan medewerking van de socialisten, zou moeten opgeven.

En nu is de heer Troelstra, of laat ons maar zeggen: de (*)-correspondent van *Het Volk*, al bezig om zich en zijne partij zoo klein mogelijk te maken, ten einde voor het spiedende oog van den kabinetsformateur zoo min mogelijk zichtbaar te worden.

De antithese-scheiding tusschen rechts en links is, zoo zegt de schrijver in *Het Volk*, een onwezenlijke. Accoord.

Veel beter ware het, een politieke scheiding te aanvaarden volgens de lijn kapitalist—socialist.

Ook nog, schoon minder, accoord! Er behoort dus een gemengd burgerlijk kabinet te komen, dat... het kiesrecht- en pensioenprogram der vrijzinnigen uitvoert.

Hier houdt het „accoord" onzerzijds op. Integendeel. Dit lijkt ons een wonderlijke bokkesprong. Hoe nu? Men wil de antithese-scheiding wegwisschen en dan een kabinet zien optreden ter uitvoering van een program, waarop een der twee antithese-groepen ten strijde is getrokken? Dat gaat toch niet.

En ter versterking van deze zonderlinge redeneering wordt de parlementaire beteekenis der socialisten zoo gering mogelijk voorgesteld. „Het burgerlijk karakter van onzen Staat is," zoo lezen wij, „door 82 procent der kiezers erkend." De sociaal-democratie moet dus geen verantwoordelijkheid aanvaarden, „grooter dan zij met het oog op haar werkelijke beteekenis in het volk kan dragen" en zij kan dus ook geen bezwaar hebben tegen een kabinetsformatie, „die haar óók in het parlement tot hare werkelijke proporties terugbrengt."

Wel, wel, hoe nederig!

Hoe anders klinkt dit dan het groote gejuich over het cijfer 145.000, dat, daags na de eerste stemming, door het land heeft weergalmd. En hoe anders van toon ook is dit artikel van den (*)-correspondent dan dat, hetwelk hij, nog slechts veertien dagen geleden, schreef in *Het Volk* van 28 Juni.

„De 145.000 socialistische kiezers van 27 Juni — ziedaar de ware puzzle in den uitslag der verkiezingen. Ziedaar het *nieuwe*, dat zij hebben opgeleverd, het eenige ook, dat lijn en richting kan geven voor de toekomst."

Zoo begon dat artikel. En men las daarin verder over een „bewust streven, één zelfden kant uit; het opmarcheeren van een groeiend deel des volks, dat zich voelt als wegbereider naar nieuwe tijden, dat roeping heeft, *voorhoede* te zijn (cursiveering van den schrijver in *Het Volk*) en met zijne wapperende vaandels onze politiek den weg te wijzen."

Maar waar is nu die wegwijzer gebleven? Waar blijft thans die „roeping om voorhoede te zijn"..... nu men *geroepen* wordt? De geweldige drager van het wapperende vaandel rolt het nu smalletjes op: Och heeren, 't is maar een lapje van 18 procent: daar kan ik toch niet mee vooraan loopen. En de „bewust strevende", die zoo graag in de voorhoede wilde wezen, sluipt, „nu het op *daden* aankomt" — dit is óók een uitdrukking uit het artikel van 28 Juni! — kleintjes weg.

Het Centrum.

Rechts moet weer regeeren!?

Niet omdat wij met den algemeenen inhoud daarvan instemmen en al evenmin wijl ze tot geen weerlegging op sommige onderdeelen uitlokken zou, plaatsen wij zonder commentaar navolgende beschouwing van den Haagschen Kouter in de *Provinciale Groningsche Courant* over de pogingen, welke di olifant — dien de linkerzijde uit de stembus getrokken heeft — aanwendt, om tot de vorming van een ministerie te komen.

„Arme Moraal!" Doch het verwondert mij niet. Nu de Staten van Zuid-Holland, misbruik makend van hun nog niet gebroken, maar in de naaste toekomst sterk bedreigde macht, dr. Kuyper in de Eerste Kamer hebben gekozen, meenende dat hij, naar medische uitspraak en volgens zijn eigen overtuiging, voor de Tweede ongeschikt is, maar toch nog altijd op het Binnenhof „komt", — nu daarmee als het ware de leiding van de rechterzijdige oppositie tegen elk nieuw optredend Kabinet van links, is overgebracht naar den Senaat, waar de coalitie nog in de meerderheid is, — nu wordt het voor velen, die uit de jongste stemrechtuitspraak der natie de moraal zoeken te trekken, dat de concentratie, met of zonder de hulp der socialisten geroepen is een nieuw Kabinet te vormen, naar de uitlatingen, die ik hier en daar hoorde, een kritiek geval.

De moeielijkheid, uit de houding der socialisten voortvloeiende, die, naar men algemeen als vaststaande aanneemt, in het Ministerie geen zitting zullen nemen, zal wel opgelost worden. Bij de leiders van de concentratie, die gisteren met al de leden van de drie vrijzinnige groepen hier vergaderd waren en ampel met hen over den toestand hebben beraadslaagd, mag men genoeg helderheid van blik en cordaatheid in handelen verwachten, om niet te vreezen, dat er geen programma is saam te stellen, waarop de geheele linkerzijde, inclusief de socialisten, zullen kunnen samengaan. Dat komt best in orde.

Maar met een Eerste Kamer van een overheerschend rechtsche gezindheid en onder de leiding van den grooten wraakapostel is niets te beginnen. Geen wonder dan ook dat er tot heden nog geen opdracht voor een definitieve Kabinetsformatie heeft plaats gehad en dat het overleg der Koningin met de leidende staatslieden nog voortduurt. Na de heeren Troelstra en De Meester, zijn nu jhr. De Savornin Lohman en dr. Bos door H. M. geraadpleegd en ik vermoed thans dat het daarmee nog niet zal ophouden. Wel neemt men in de politieke Haagsche kringen nog altijd aan dat de heer De Meester zal worden uitgenoodigd als samensteller van een nieuw Kabinet op te treden, doch zoolang niet eenige waarborg is verkregen dat men ook na het weder-optreden van den apostel der wraak in de Eerste Kamer, met vrucht zal kunnen werkzaam zijn en niet stuiten op de vooraf verraderlijk opgezette struikelblokken van de rechtsche Eerste Kamermeerderheid laat zich eenige aarzeling van de concentratie-leiders verklaren. Het zou mij dan ook geenszins bevreemden als ook dr. Kuyper nog door de Koningin werd ontboden, met het doel vooral om hem te wijzen op het voor het land hoogst gevaarlijke spel, het politiek va-banque, dat door hem is aangekondigd.

Wanneer er ook van den kant der coalitie-mannen geen loyale medewerking wordt toegezegd aan hen, die onder de zeldzaam bezwarende omstandigheden van het oogenblik de regeeringstaak op zich nemen, dan vrees ik dat de concentratie even als de socialisten de verantwoordelijkheid zullen afwijzen en dat men de oplossing der crisis nog in een geheel andere richting zal moeten gaan zoeken.

Want men verlieze niet uit het oog dat zoo geen accoord is te vinden tusschen de linksche vrijzinnigen en socialisten, de concentratie, die slechts over 37 stemmen beschikt, geenszins eerder dan de coalitie met haar nog altijd 45 leden, geroepen is de zaken in gang te houden.

Bij de huidige constellatie — de moraal failliet en 't faillissement opgeheven wegens gebrek aan bouten, — is alles denkbaar, zelfs een zaken-Kabinet Heemskerk-Talma, met opoffering van 't tarief en wijziging van de grondwetsvoorstellen.

In elk geval, zoo spoedig als ik de oplossing van de crisis had verwacht, komt ze niet. We zullen dus nog wat geduld hebben te oefenen. Laat ons er 't woord bij indachtig zijn: *qui va piano va sano.*"

Het valt niet te ontkennen, deze opmerking is nieuw in de linksche pers.

Echter, het verrast ons, dat zij nog niet gemaakt werd, al vonden wij het niet op den weg van rechts om daartoe over te gaan.

De Residb

Het begrip „Paardekracht."

Het woord „paardekracht" wordt tegenwoordig veel aangewend en bijna dagelijks komt men op de een of andere manier met het begrip in aanraking. Het is echter geen bijzonder gelukkig gekozen woord, want het verleidt iemand, aan te nemen, dat het technische begrip van een paardekracht ten minste ongeveer overeenkomt met de kracht van een paard. Hoe kon het nu, dat deze merkwaardige aanduiding zoo algemeen in de techniek en in het gewone leven werd ingevoerd? James Watt, de uitvinder van de stoommachine, was het, die het begrip paardekracht in de wereld bracht. De technische paardekracht, die in één seconde 75 kilogram een meter hoog kan opheffen, is in werkelijkheid veel grooter dan het vermogen van een paard, want dat laatste bedraagt, zooals nieuwere, bij 250 paarden met groote zorg genomen proeven hebben geleerd, gemiddeld slechts 30 secondenkilogrammen tegen de 75, die James Watt bedoelde.

Hoe nu de uitstekende wiskundige Watt ertoe kwam, zulk een onjuist begrip in de techniek in te voeren, daarover vermeldt de geschiedenis het volgende. Een der eerste door Watt geconstrueerde stoommachines zou in 'n brouwerij te Witbrea in Engeland worden opgesteld, om een tot toen door paarden gedreven pompwerk te drijven, en dus het werk van paarden te vervangen. Om nu een machine te krijgen, die zooveel mogelijk arbeid kon verrichten en evenveel water kon oppompen als een sterk paard, bepaalde de brouwer, de van een paard vereischte waterhoeveelheid, door een sterk beest onder zweepslagen volle acht uren tot de uiterste krachtinspanning te laten werken. Het gelukte hem op die wijze het respectabele aantal van twee millioen kilogram water boven te brengen. Een resultaat, onder zoo abnormale omstandigheden, is zoo, trots zijn onjuistheid, nog tegenwoordig de grondslag gebleven van het technisch begrip „paardekracht".

Nadat het begrip van de paardekracht zoo lang heeft bestaan, schijnt het nu in onbruik te zullen komen. Een door de eerste technische vereenigingen benoemde commissie, onder voorzitterschap van prof. dr Serecker te Berlijn, wil de paardekracht afschaffen en daarvoor overal het kilowatt in de plaats stellen. Ten tijde van de stoommachine mat men alles naar paardekrachten. Toen de electrotechniek zich ontwikkelde, begonnen de electrotechnici naar het kilowatt te meten. Nu zijn 736 watt of 0.736 kilowatt gelijk aan één paardekracht in alle landen, waar het metrieke stelsel geldt. Maar daar men met een getal als 736 moeilijk rekent, en het op geen manier in ons tientallig stelsel past, heeft men al lang de behoefte aan een nieuwe eenheid gevoeld. Die nieuwe eenheid moet nu de nieuwe paardekracht of het kilowatt wezen. De commissie hoopt, dat het woord paardekracht dan langzamerhand uit het gebruik zal verdwijnen, en dat de nieuwe paardekracht als woord overbodig zal worden, omdat de overgang van paardekracht tot kilowattuur is gemaakt. (Een watt is, zooals bekend is, de practische internationale eenheid, waarmee de electrische kracht in haar uitwerking wordt gemeten.

(De Aarde en haar Volken.)

Het oordeel van een medicus.

In zijn werk: De gevaren der zoogenaamde natuurgeneeswijze (verschenen in Scheltema en Holkema's boekhandel) zegt de schrijver Dr. Stärcke, arst te Amsterdam, van de suiker het volgende:

Iedereen mag tegenwoordig wel weten dat suiker juist bijzonder voedzaam is. Suiker bestaat geheel uit voedingsstoffen, zoodat zij geheel door het lichaam wordt opgenomen. Suiker wordt ook snel en gemakkelijk verteerd; alleen bij overmatig gebruik kunnen er stoornissen in de spijsvertering of puisjes op de huid door ontstaan. Suiker heeft dus niet alleen waarde als genotmiddel, dat ons vele spijzen met meer smaak en genoegen doet eten (en de smakelijkheid bevordert óók de spijsvertering), maar het is ook zelfs een zuiver en krachtig voedingsmiddel.

Het eigenaardige van de suiker is, dat zij verbazend snel in het lichaam wordt opgenomen, en terstond naar de spieren gevoerd, die behoefte aan voedsel hebben. Hoe langer hoe meer wordt in verschillende legers tijdens vermoeiende marschen, aan de soldaten suiker verstrekt; het blijkt dat reeds enkele minuten na het eten van een kleine hoeveelheid suiker het lichaam zich als uitgerust gevoelt, en met nieuwe kracht het marcheeren kan voortzetten. Ook bij langdurig wandelingen, fietstochten, sportwedstrijden, bij het turnen, enz. wordt reeds sinds jaren door velen gebruik gemaakt van suiker.

Nog op een andere wijze kan de suiker nuttig zijn.

Suiker kan nl. een krachtig wapen worden in den strijd tegen den alcohol. Van werklieden die een geheelen dag zwaar werk te verrichten hebben, hoort men menigmaal, dat zij meenen niet zonder alkohol te kunnen, omdat een kleine hoeveelheid alkohol hen (onder den arbeid) een gevoel van opwekking geeft, van vernieuwde spierkracht, gevolgd door een langere periode van verslapping, toch willen zij die schijnbare versterking niet graag missen. Welnu, vervang den alkohol door een kleine hoeveelheid suiker, dit heeft ook de uitwerking dat het gevoel van vermoeienis verdwijnt. De suiker echter werkt anders dan de alkohol: de alkohol zweept de spieren een oogenblik op, en laat ze daarna des te meer vermoeid achter, en heeft bovendien zijn langzamen maar zekeren verderfelijken invloed op het lichaam en den geest; de suiker daarentegen neemt de vermoeienis weg, door nieuw en kostelijk voedsel aan de uitgeputte spieren toe te voeren. Het is inderdaad treffend hoe men bij lichamelijke vermoeienis en daardoor tevens ontstaand vermoeid gevoel in het hoofd, door het gebruik van een kleine hoeveelheid suiker (gewone korrelsuiker of de rechthoekige klontjes) bijna terstond, binnen één of twee minuten, het vermoeide gevoel doet wijken. Het af en toe nuttigen van een kleine hoeveelheid zuivere suiker tijdens vermoeienden lichaamsarbeid, wordt hier en daar reeds door werklieden toegepast met goed gevolg. Men moet de suiker langzaam in den mond laten smelten; achterna kan men des gewenscht den mond even met water naspoelen. Zuivere suiker maakt trouwens volstrekt niet dorstig, zooals vele meenen. Wel heeft chocolade en allerlei andere zoetigheid vaak dorst ten gevolge.

De slechte reputatie, van de tanden en kiezen te bederven, is grootendeels onverdiend en deze nadeelen zijn meer het gevolg van het knabbelen van zeer harde klontjes en ander hard snoepgoed, waardoor het email van de tanden afspringt. Het blijven hangen van suikerresten tusschen de tanden (waardoor bederf bevorderd zou kunnen worden) kan men verhinderen door den mond te spoelen.

De Suiker.

CORRESPONDENTIE.

ARUBA

8 Augustus.

De Ambtenaar van het Openbaar Ministerie aan het hoofd van de politie en van veel volk, dat mee gegaan was, heeft zooeven 7 personen gearresteerd als verdacht van diefstal en brandstichting in het magazijn van den Heer ADRIAAN LACLÉ.

Om kwart over tien werden van morgen 1 jongen en 1 man naar de politiewacht gebracht. Om twaalf uur werd onder begeleiding van een ontelbare hoeveelheid menschen te paard, in een wagen en te voet, 3 mannen en 2 jongens geboeid naar het fiskalaat geleid. Te samen dus 4 mannen en 3 jongens. Het volk hielp flink mee om de verdachten stevig vast te houden. Tusschen 3 en 5 uur werden nog twee vrouwen naar de wacht gebracht om verhoord te worden. Tot dusverre heeft men gevonden een zak met f 289, vijf klompjes goud, alpargata's pakjes cigaretten, een spiegel en 1 blik pottedham. Dit alles lag op het aloëveld van een zekeren PICHI bijgenaamd PICHI GAROTI, op een twintig minuten afstands van de stad.

Twee jongens die gisteravond op de Playa veel geld aan snoeperijen besteedden en o.a. met een vreemden cent, welke zich onder het gestolen geld had bevonden, betaalden, gaven aanleiding tot ontdekking van den diefstal. Den geheelen middag duurde heden het verhoor voort. De twee vrouwen, van wie de eene de echtgenoote van PICHI is, werden weder op vrije voeten gesteld, maar de overige 7 personen bleven in arrest.

De zoon van PICHI, PEDRITO genaamd, verklaarde bij hoog en laag, dat hij alleen alles gedaan had. Hier echter is men algemeen van opinie dat een jongen alleen dat alles niet klaar heeft kunnen spelen.

Berichten uit de Kolonie.

Zilveren Priesterfeest
van den
Welerw. Pater ST. V. D. PAVERT.

't Was feest in de Cathedraal Vrijdagmorgen, een groot, een buitengewoon feest! De groote poort, welke toegang geeft tot het kerkplein, voerde in top den wimpel der Dominikanerorde, het kerkplein zelf was versierd met palmen en vlaggen rondom. Klokslag negen uur reden eenige leden van het Bestuur der *Coöperatieve Vereeniging en Nijverheid* voor, als in triomf met zich voerend hun hoog vereerden Directeur den Weleerw. Pater STEPHANUS VAN DE PAVERT, die zich in het Klooster van Pietermaai had voorbereid voor zijn zilveren Priesterfeest. De Leden der Vereeniging en de St. Jozefsgezellen met hun Standaard wachten den Jubilaris af op het Kerkplein. De weezenkapel van Sta Rosa zette een feestmarsch in, en, voorafgegaan door pages en bruidjes, werd de Feesteling naar den hoofdingang der Cathedraal geleid. De kerk was stampvol met menschen, die ternauwernood een doorgang overlieten voor den mooien stoet. De bruidjes strooiden bloemen, de pages droegen het wapenschild der Dominikanerorde, en de uit witte rozen vervaardigde emblemata van Geloof, Hoop en Liefde; dan volgde weder een bruidje, dat op een lichtblauw zijden kussen een zilveren kroon droeg. Men kon het den menschen aanzien, dat ze dit nu eens treffend mooi vonden. Aller halzen rekten zich om toch maar goed te kunnen zien.

Terwijl de Priester zachtkens voortschreed, diep bewogen door zoovele bewijzen van hartelijke sympathie, zette het Koor het *Gaudeamus* in,

den Introitus van de Feestmis. In de sacristie wachtte den Jubilaris een nieuwe verrassing. Een prachtig mooi bewerkte albe lag daar voor hem gereed, terwijl het pontificale stel misgewaden als vernieuwd was door inzetting van nieuwe zijde. Geassisteerd door den Zeereerw. Pastoor J. B. GIJLSWIJK, als Presbyter assistens en de Weleerw. Paters A. EUWENS en R. WAHLEN, als Diaken en Subdiaken, betrad de Jubilaris het feestelijk versierde altaar. Prachtig mooie hemelsblauwe nieuwe gordijnen hingen langs het presbyterium, waartegen de zilveren kandelaars zeer mooi uitkwamen. Boven uit het gewelf hing een zilveren kroon met gele draperiën en door de geheele kerk witte slingers met zilverbladen. Het verdienstelijke St. Anna-koor, onder bekwame leiding van den Eerw. fr. CANDIDUS, voerde een nieuwe meerstemmige Mis uit. Verschillende Priesters hadden in het Presbyterium plaats genomen.

Na het Evangelie besteeg de Hoogeerw. Pater G. WOLSKY, Provicaris, den kansel om de feestrede te houden naar aanleiding van den tekst: Gelijk de Vader mij gezonden heeft, zoo zend Ik U." De gewijde redenaar ontwikkelde de Goddelijke Zending van den Priester als Bedienaar der Genademiddelen en van het Woord Gods, hij schetste de priesterwijding van den Jubilaris en zijn lange, moeizame voorbereiding daartoe, en ten slotte zijn vruchtbaar werk in de Missie. Spreker eindigde met het gebed te vragen der Geloovigen voor den feestvierenden Priester.

Toen werd de H. Handeling weer voortgezet volgens het plechtig rituueel der Paters Dominikanen. Na de H. Mis klonk dankbaar het geestdriftige zegelied, *Te Deum laudamus.*

Nadat de Officiant zich weinige oogenblikken in stilte had onderhouden met zijn God om zijn dankbaar hart voor Hem uit te storten, werd hem onder dezelfde eerebegeleiding naar de Pastorie uitgeleide gedaan. De muziek speelde weder zijn juichende jubeltonen.

Na het ontbijt werd de Jubilaris allereerst gelukgewenscht door den Hoogeerw. Pater Provicaris en de Eerw. Geestelijkheid. Daarna trad het zangkoor binnen, Bestuur en Leden van de Coöperatieve en de Reunion San Hosé. Na een inleidend woord van den Heer IPARRAGUIRE die aan Pater VAN DE PAVERT deze cantate aanbood als dank voor alles wat de Jubilaris gedaan had voor het Zangkoor, als Adviseur der Coöperatieve, en als Directeur der Reunion, werd een meerstemmig feestlied gezongen. Hierna werden de vertegenwoordigsters der Rozenkrans-Congregatie toegelaten. Middelerwijl kwamen verschillende parochianen den Feesteling complimenteeren. De Heer B. E. V. D. VEEN ZEPPENFELDT sprak den Pater toe, niet slechts namens de Katholieke bevolking van Curaçao, maar ook namens die van Aruba, waar de Jubilaris van October 1897 — Juni1899 Pastoor is geweest.

Pater V. D. PAVERT bedankte met een echt Priesterlijk woord, dat hem recht uit het hart kwam. Alle eer aan God gevend, bedankte hij ook allen, die hem geleid hadden en op zijn fouten gewezen. Zoo hij al op eenige vrucht bij zijn arbeid wijzen kon, dan was dat daaraan te danken.

De kapel van Sta Rosa bewees gedurende de receptie zeer goede diensten en bracht later de vroolijke feeststemming over naar het Clubgebouw der St. Jozefsgezellen, dat natuurlijk met een bezoek van den Jubilaris werd vereerd, bij welke gelegenheid een zeer mooi matinée musicale werd gegeven. De feestdag werd besloten met een plechtig lof.

Van de verschillende corporaties en van eenige particulieren werden fraaie geschenken aangeboden: Een schrijfmachine, een horloge in paarlemoeren kast en met zilveren ketting, een kunstig bewerkt sigarenkistje, een wandelstok met zilveren knop, etc. etc. ook veel bloemen.

Wij sluiten ons van harte gaarne aan bij de vele heilwenschen den Jubilaris toegezongen en hopen, dat zijn groote kracht, welke hij geheel en al opoffert voor de godsdienstige en maatschappelijke vorming der Curaçaosche Jongelingschap nog lang voor onze Missie gespaard blijve.

***

De Hoogeerw. Pater P. fr. ANTONIUS TER MAAT, Provinciaal der E. E. P. P. Dominikanen, Klooster, Huisen bij Arhem, viert 23 September a. s. zijn zilveren professiefeest. Wij meenen den velen vrienden van Pater TER MAAT een dienst te bewijzen met hun dit mede te deelen.

Nog een Zilveren Jubilé.

Maandag, 11 Aug. ll. herdacht de H. E. G. Heer Gouverneur den dag, waarop hij voor 25 jaar geleden voor het eerst op Curaçao kwam als lid van het Hof van Justitie.

Koninklijke bruiloft.

De H. E. G. Heer Gouverneur heeft het Koninklijk Echtpaar namens de bevolking gefeliciteerd met het volgend telegram.

KONINGIN DER NEDERLANDEN
DEN HAAG.

Bevolking van Curaçao biedt Uwer Majesteit en Zijner Koninklijke Hoogheid den Prins der Nederlanden meest hartelijke gelukwenschen aan.

NUYENS.

Waarop Hare Majesteit antwoordde:
Oprechten dank U bevolking Curaçao voor hartelijken gelukwensch.

WILHELMINA.

Bericht aan de Zeevarenden

Het nieuwe licht op Klein Curaçao zal 16 Sept. a. s. worden ontstoken.

Aanvaring.

Donderdagavond heeft voor onze haven een aanvaring plaats gehad tusschen twee Venezolaansche zeilschepen. De bark *Reinosa*, die tegen den avond de haven uitgezeild was, werd kort daarop aangevaren door den schoener *Carmen Florita*. De „Pocahontas" van de heeren S. E. L. Maduro & Sons, die ter hulpverleening naar buiten gezonden werd, keerde in de haven terug met de Reinosa op sleeptouw. Van dit schip is een mast weggeslagen en de boegspriet en een gedeelte van het dek beschadigd.

De C. Ct.

Hoedenindustrie.

Gedurende het tweede kwartaal van dit jaar werden uitgevoerd:

		dozijn		waarde
van	Curaçao	28.245	fl	132.563
„	Aruba	1.880	fl	6.148
„	Bonaire	2.213	fl	9.857
„	St. Martin	nihil		
„	St. Eust.	nihil		
„	Saba	8	fl	19
	totaal	32.346	fl	148.586

Aan Aloe

werd uitgevoerd:	K. G.		waarde
van Curaçao	400	fl	160
„ Aruba	124.008	fl	47.908
„ Bonaire	22.764	fl	6.025
totaal	147.172	fl	54.093

Aan Dividivi

werd uitgevoerd:	K.G.	waarde
van Curaçao	82,000	fl 4,108
„ Aruba	43,000	fl 2,158
„ Bonaire	45,000	fl 2,551
totaal	170,000	fl 8,817

Aan Goud

voerde Aruba uit 9,485 gram tegen een waarde van fl 15,698 en aan

Phosphaat

7,536 M^3 tegen een waarde van fl 45,219.

Curaçao Kolenstation.

In het tweede kwartaal dezes jaars werd 11,969 ton steenkolen aan verschillende schepen geleverd, vertegenwoordigend een waarde van fl. 165939.

Katoencultuur.

De Bovenwindsche eilanden hebben weer een mooien winst te boeken: In het tweede kwartaal werd uitgevoerd aan katoen, gezuiverd en ongezuiverd, en aan katoenzaad: van St. Martin voor een gezamenlijke waarde van f 7,668
van St. Eustatius voor een gezamenlijke waarde van f 34,395

Welkom.

De Heer JULIUS L. PENHA JR. Adjudant van den Gouverneur, is Maandag met de *Niederwald* in de Kolonie teruggekeerd. Wij verheugen ons over zijn volledig herstel.

De brand op Aruba.

De 7 arrestanten van Aruba zijn hier Dinsdag met de *Estelle* aangekomen. Een heeft reeds bekend schuldig te wezen aan den diefstal; de brand werd, volgens hem, veroorzaakt doordat een brandende kaars in een vat met werk was gevallen.

Botica Nacional.

Deze apotheek, vroeger toebehoorende aan den heer E. JOUBERT, is thans overgegaan aan de Firma WINKEL & Co.

Dankbetuiging.

In dank ontvangen van den Heer J. P. G. ECKER het Jaarverslag der Columbiaansche Verzekering Maatschappij „Todos para todos," waarvan genoemde Heer de agent is op ons eiland.

Alsmede een proefflesehje en reclameboekje voor de *Vermouth* merk BELLARDI.

Officieele Berichten.

De door den Gezaghebber van Bonaire gedane voorloopige schorsing van den deurwaarder-cipier op Bonaire, H. van Noord is door den Gouverneur bekrachtigd.

Het door den Gezaghebber van St. Martin N. G. aan den wd. ontvanger enz. aldaar O. Waters Gravenhorst Brouwer verleend verlof van veertien dagen is door den Gouverneur goedgekeurd.

Aan den onderwijzer S. van de Vrede is op zijn verzoek eervol ontslag verleend als Rechter-commissaris, plaatsvervangend lid van den Raad van Justitie, plaatsvervangend kantonrechter, Secretaris van den Voogdijraad, lid van de commissie van aanslag in de Grond en Gebruiksbelasting en lid van de commissie van beoordeeling, ingevolge art. 73 der Alg. Ver. I. U. D. 1908 op St. Eustatius.

Mej. J. C. M. Lingstuyl, in het bezit van de akte voor onderwijzeres 3 de klasse, is tijdelijk werkzaam gesteld aan de openbare lagere school op St. Eustatius.

Aan den schrijver ten kantore van den districtmeester van het 2e en 3e. district alhier, J. R. Beaujon, is veertien dagen verlof verleend.

De heer A. J. C. Brouwer is eervol ontheven van de verdere waarneming der functien van notaris op St. Martin N. G. en de heer L. O. Lampe tijdelijk belast met de waarneming dier functien.

Voor Curaçao is eene commisie benoemd voor het fonds ter aanmoediging en ondersteuning van den gewapenden dienst in de Nederlanden, bestaande uit de heeren H. H. R. Chapman, J. H. M. Ellis, H. Ferguson, S. E. L. Maduro en J. W. J. van der Linde Schotborgh;
en voor de eilanden zijn benoemd plaatselijke commissies voor genoemd fonds, n. i. voor Aruba de heeren L. Oduber, P. O. Frigerio en A. E. Goilo; voor Bonaire de heeren C. R. Debrot, R. Foppema, en H. J. C. Bodenburg Hellmund; voor St. Martin N. G. de heeren J. L. C. Monsanto, J. A. Lampe en C. H. D. van [illegible] ten J. G. Liepier, B. I. Mussenden en M. W. Kruger; en voor Saba de heeren F. H. Simmons en S. A Simmons.

Het lid van den Raad van Justitie op St. Eustatius, T. G. Heyliger is voor den tijd van twee jaren benoemd tot Rechter-commissaris belast met de instructie van de strafzaken bij dien Raad.

De klerk J. H. Perret Gentil Lz. is eervol ontheven van de verdere waarneming der functien van Officier van Justitie bij den Raad van Justitie, tevens ambtenaar van het openbaar ministerie bij het kantongerecht, Ontvanger, notaris, Chef der posterijen, hypotheekbewaarder en scheepmeter en van den dienst der postspaarbank op St. Eustatius, en werkzaam gesteld ter Administratie van financien op Curaçao.

De klerk op St. Martin N. G. O. E. H. A. Waters Gravenhorst Brouwer is overgeplaatst op St. Eustatius in de plaats van den heer Perret Gentil.

De klerk ter posterij enz. op St. Eustatius B. I. Mussenden is tijdelijk belast met den dienst der post spaarbank aldaar.

De heer A. R. Brouwer is tijdelijk belast met de functien van klerk ter posterij en ten ontvangerskantore en met den dienst der postspaarbank op St. Martin N. G.

Aan den onderwijzer 2de klasse op St. Eustatius S. van de Vrede, hoofd der openbare school aldaar, is tot herstel van gezondheid, een jaar verlof naar Nederland verleend.

Posterijen.

Lijst van onafgehaalde en onbestelbaar bevonden brieven.

Augusto A. Balsen (3) Kiatrina Canis, Señorita Carmen, Polita Coronel, S. Cohen, Felicia Dominguez (2) Khalil Habib Debahy, Mathilda de Lannoy, Akilde Erasmuss, Juan S. Gonzalez, Antolina Guning, Guanna Gruning, C. H. Henriquez, Walter Kanahl a|b Bark „Tillie Baker", Anita Leyba, Mrs. G. W. Morton, Trein Nanoi, Anton Pieters, Ragenita Progasina, Selina Rosina, Miguel Rezets, Señor Riduardo, Agustin Salomon, Anna Scores, Berginia Sneek, Alfredo G. Sintiago, Luisa Sijnbleel, Martha Vlijt.

Aangeteekende stukken: Johann Horweg, Felix Perez Matos, Hector A. Pinedo.

Drukwerken: El Lomzo, G. Gruning, H. Wildeboer.

Zonder adres: El Fonografo (3).

Niet voor verzending vatbaar de volgende drukwerken aan: Pedro [illegible] Camden New Jersey, Morris E. Pardo c|o Enrique Halphen & Co., David Chirique.

**Marktbericht
van den
Curacaoschen Handelsbond.**

Van 15 Augustus 1913.

AARDNOTEN (Pindas) per KG.		0.22
ZOUT per vat van 130 K.G.	f	0.80
DIVIDIVI per K.G.	„	0.05
ORANJESCHILLEN per KG. 1st kw.	„	0.70
id. per KG. 2e kw.	„	0.60
HUIDEN per K.G.	„	0.60
GEITENVELLEN per K.G.	„	1.10
WOL per K.G.	„	0.12
SCHAPENVELLEN per stuk	„	0.55
BEENDEREN per K.G.	„	0.02
RECINUS-ZAAD per K.G.	„	0.05
STROOHOEDEN (hipijapa):		

Kwaliteit	No,	1	per dozijn		„ 3.75
„	„	1 (gebleekt)	„	„	„ 3.87½
„	„	2	„	„	„ 5.
„	„	3	„	„	„ —
„	„	3	„	„	„ —
„	„	4	„	„	„ 7.—
„	„	5	„	„ OLA	„ —
„	„	6	„	„	„ 8.
„	„	7	„	„	„ 9
„	„	8	„	„ OLA	„ 9
„	„	9	„	„	„ 12.50
„	„	10	„	„ OLA	„ 12.
„	„	11	„	„	„ 15.
„	„	12	„	„ OLA	„ 15
„	„	13	„	„	„ 15
„	„	14	„	„ OLA	„
„	„	15	„	„	„ 15

Ratten.

Gedurende de laatste 8 dagen werden in 't fiscalaat aangebracht en door middel van petroleum verdelgd
165 ratten

Indispensable.

Sólo hay una cosa en la vida que es indispensable, y es la Salud; todos los demás atributos están á nuestro alcance si cuidamos primeramente la salud. En la medicina moderna la Emulsión de Scott es el factor más poderoso para dar fuerzas, vigor, energía. Así lo reconocen miles de médicos que han escrito opiniones como ésta:

"Tengo especial placer en certificarles: que siempre que he usado en mi práctica la Emulsión de Scott de aceite de hígado de bacalao, he obtenido muy buenos resultados, sobre todo en la escrofulosis, raquitismo, desnutrición de los órganos, y en una palabra, en todas las enfermedades discrásicas que aniquilan el organismo." Dr. Carlos Sanda, Valencia, Venezuela.

Uit de naburige Republieken.

VENEZUELA.

Hoe dichter bij de revolutie, hoe slechter op de hoogte ervan.

Wij hebben een proclamatie van CASTRO aan de Venezolanen gezien, onderteekend Coro, 27 Juli.

Is dit nu een bewijs, dat CASTRO werkelijk in La Vela geland is?

Men beweert van niet. Men vertelt zelfs nog veel ergere dingen.

Van heel de revolutionnaire beweging moet geen woord waard zijn, alles was slechts een schijnrevolutie, opgezet door den President van Venezuela zelf, met de bedoeling al de vrienden van Grl. CASTRO, zijn vijanden, naar Coro te lokken om ze zóó gemakkelijker gevangen te kunnen nemen en voor goed onschadelijk te maken. Het afgelegen en van het overige bijna geïsoleerde schiereiland van Coro leende zich uitstekend voor het uitzetten van dezen poli-

tieken strik. Menig Castrist is er al ingeloopen en zit reeds in verzekerde bewaring.

Doch dit is niet de eenige lezing. Anderen beweren, dat de revolutie werkelijkheid is, doch meer in Táchira dan in Coro. Er moet reeds een slag geleverd zijn onder aanvoering van Gral OLIVARES, waarbij een paar honderd soldaten van de regeeringstroepen overmeesterd werden door de revolutionnairen.

Aan het vreemdelingenverkeer zien wij hier op Curaçao, dat er iets gaande is in Venezuela. Daarvan weten wij ook, dat vele invloedrijke mannen de partij van President GOMEZ hebben verlaten en naar Europa of Amerika zijn vertrokken.

De *Virginia* is Maandagmiddag hier binnengekomen. De bemanning laat niets uit, maar is wel vol lof over de uitstekende behandeling aldaar ondervonden. De *Virginia* schijnt alleen uit voorzorg daar vastgehouden te zijn om zelf in tijd van nood een flink schip bij de hand te hebben en de tegenpartij te beletten er gebruik van te maken.

Buitenland.

Algemeen Overzicht.

Eindelijk! Eindelijk dan is de vrede tusschen de Balkan-Staten verzekerd! Er zal nog wel een tijdje over heengaan, voor dat het officieele vredescontract is opgesteld en onderteekend, maar men heeft den strijd gestaakt.

De correspondent van de „*Corrière della Sera*" die zich in Macedonië bevindt, en alle plaatsen heeft bezocht waar de oorlog heeft gewoed, geeft de volgende opgave van de verliezen aan menschenlevens en aan geld der twee Balkanoorlogen:

Eerste oorlog:

Bulgarije: 350.000 soldaten te velde; 80.000 dooden door oorlog en ziekte; 1½ milliard lire verlies aan rijkdom. (Een lire heeft de waarde van vijftig Hollandsche centen.)

Servië: 250.000 man te velde; 30.000 dooden door het zwaard en door ziekte; 800 millioen lire verlies aan rijkdommen.

Griekenland: 150.000 man gemobiliseerd; 10.000 dooden; 350 millioen lire verlies.

Montenegro: 30.000 soldaten, 8000 dooden, 20 millioen lire verloren.

Turkije: 450.000 man; 100.000 dooden; 2 milliard lire verloren.

Tweede oorlog:

Bulgarije: 300.000 soldaten, 60.000 dooden 900 millioen lire verlies.

Servië: 200.000 soldaten, 40.000 dooden; 500 millioen lire verloren.

Montenegro: 20.000 soldaten.

Bij deze cijfers moeten dan nog gevoegd worden de vermoorde personen, de door brand en plundering verloren bezittingen. De slachtoffers van de cholera, enz.

Men komt zoodoende tot een totaal van bijna 400.000 dooden en bij de 6½ milliard lire verlies.

Had men nu niet veel redelijker en veel verstandiger gehandeld door de geheele kwestie te behandelen in het spoedig te openen Vredes-Paleis in den Haag? Doch die wilde Turksche, Bulgaarsche, Servische, Rumeensche, Montenegrijnsche horden zijn nog niet voldoende gecivaliseerd om dit te doen. „Het recht van den sterkste is bij hen nog het recht van den waren rechthebber," alsof er voor den zwakkeren broeder geen recht bestaat.

Echter nog een weinig tijds en ook zij zullen het onredelijke van den oorlog, een duel op groote schaal, inzien.

Japan zelfs begint te sympathizeeren met het idee „Vredes-Paleis" d.i.: Hof van Arbitage!" Dit land zendt n.l. ook een geschenk voor het steenen gebouw in den Haag en geeft daardoor uitdrukking aan zijne inwendige overtuiging, en sluit zich aldus aan bij de idee die aan de grootsche beweging ten grondslag ligt: „Geen recht door geweld, maar door het verstand van den mensch!"

Het geschenk bestaat uit negen zijde-schilderingen, welke bloemen en vogels, zooals men weet Japan's lievelingsmotieven, voorstellen. De uitvoering van het kunstwerk nam vijf jaar in beslag.

De voorstellingen zijn geschilderd door Kikuchi Hobun en zijn leerling Yamada Koun. Kawa-shima, de eigenaar van de Nishyin-fabriek te Kioto, leidde de werkzaamheden.

En als nu de vrede officieel ook is geteekend, krijgen we ook wel den inhoud van het contract te hooren. Dan blijft er echter nog iets in 't reine te brengen: Het neutrale Staatje Albanië moet nog altijd een koning of zoo iets hebben. Dat kan ook nog wel eens heel wat voeten in de aarde hebben, daar er maar liefst zes kroon-pretendenten zijn, die natuurlijk ieder de noodige beschermheeren bezitten!!

In Ierland gaat men intusschen langzaam, maar zeker z'n weg!

Het wetsontwerp, waarbij aan het land zelfbestuur wordt toegekend, is door het Britsche Lagerhuis in derde lezing aangenomen. Bonar Law, de leider der oppositie — aarzelde niet (we zouden bijna zeggen schaamde zich niet) bij de discussie, die aan deze stemming voorafging, de partij op te nemen voor de revolutionnairen van Ulster, door te herinneren aan de dreigementen der Orangisten met bloedig verzet, en te verklaren, dat de Unionistische partij deze beweging der Ultersche revolutionnairen met alle krachten zou steunen. Daar gaat de „meest loyale oppositie"! Zij wordt op sleeptouw genomen door het fanatisme van één vijfde gedeelte der Iersche bevolking.

Want — en minister Asquith wees er terecht met zeker sarcasme op — die met bloedig verzet dreigende Protestantsche Ieren welke, volkomen ongemotiveerd, de afkondiging van zelfbestuur voor Ierland beschouwen als die van een schrikbewind, gedurende hetwelk op hen zal worden wraak genomen voor hetgeen hun voorvaderen tegenover de Katholieken hebben misdreven, deze menschen vormen niet meer dan een vijfde gedeelte van Ierland's bevolking! De premier gaf dan ook als zijn meening te kennen, dat deze Ieren en hun Britsche beschermers niet alleen zeer sanguinisch van temperament doch onder politiek opzicht ook buitengewoon kortzichtig moeten zijn, indien zij meenden, dat men het feit kan voorbijzien, dat vier vijfden der Iersche bevolking Home Rule verlangen. Alles doet voorzien dat het daar in Ulster hard tegen hard zal gaan, doch dat de Britsche regeering niet wijken zal. Zoomin voor de oproerlingen van Ulster als voor het Hoogerhuis!

Het Britsche Lagerhuis heeft het „Home-Rule"-ontwerp in derde lezing aangenomen met 352 tegen 244 stemmen.

Het ontwerp wordt thans ingevolge de Parlament-act voor de tweede maal naar het Hoogerhuis gezonden, waar het vast en zeker verworpen wordt.

Wordt het ontwerp het volgend jaar wéér door het Lagerhuis aangenomen, dan krijgt het, zelfs al verwerpen de lords het nogmaals, kracht van wet. En dan kan de regeering haar maatregelen nemen tegen de revolutionnaire Orangisten in Ulster!

De Portugeesche Kamer heeft zoowaar een besluit genomen waarover een aantal Katholieken zéér verheugd zullen zijn.

Doch laat er ons tot verontschuldiging van het illustere Parlement aanstonds bijvoegen, dat die vreugde volstrekt niet in de bedoeling lag. En bovendien zijn onze blijgemaakte geloofsgenooten ook geen *Portugeesche* katholieken.

Wat dan de zaak is?

Portugal oefende sinds oude tijden het protectoraat uit over de katholieken in een groot deel van Engelsch Indië.

Dit was een eer niet voor die Roomsche missiën, maar voor Portugal, dat zich aldus aanzien en voordeel in die streken kon verschaffen.

Maar nu is men te Lissabon bezig, stelselmatig alle banden welke er tusschen Kerk en Staat bestaan, door te snijden. Het geschiedt op de bekende vrijzinnige manier, namelijk zóó dat de Staat alle verplichtingen, welke hij tegenover de Kerk heeft, zorgvuldig schrapt, om dan zijnerzijds aan de Kerk een dubbel zwaar juk op te leggen. Dat heet „scheiding" in liberale terminologie.

Zoo moest dan ook dat protectoraat verdwijnen. In de Kamercommissie gevoelden verschillenden, dat de Republiek daarmee eigenlijk niet anders deed dan zichzelve in den vingers snijden, maar de Kamer-zelve was principieel en nam het besluit.

Welnu: Portugal is thans van zijn invloed dan beroofd en de katholieken zullen zich in voorkomende gevallen van rechtsschennis of onderdrukking hebben te wenden, tot hun eigen, Engelsche overheid, die én wat haar macht en wat haar gezindheid betreft, vrij wat betere waarborgen voor werkelijke bescherming biedt.

Onder de verschillende vorstelijke bezoeken, welke wij reeds vermeldden, was ook nog te noemen het bezoek van de groothertogin van Luxemburg aan het Belgische Hof. Thans is de vorstin reeds weer naar haar land teruggekeerd. Het bezoek droeg een zeer hartelijk karakter.

Aan den grooten gala-maaltijd werden ook toasten gewisseld, die in deze dagen niet geheel zonder politieke beteekenis zijn. Luxemburg is wel klein, maar het ligt zeer belangrijk bij een mogelijk conflict.

De koning zeide o. m.:

„De tegenwoordigheid van Uwe Koninklijke Hoogheid in onze hoofdstad verheugt ons, de Koningin en mij, grootelijks. Door ons van den aanvang harer Regeering dit bezoek te brengen heeft de groothertogin van Luxemburg bijzonder willen doen uitschijnen, welke nauwe verwantschap en genegenheid onze twee familiën vereenigt en welke betrekkingen van vriendschap en wederzijdsche achting onze volkeren, die toch alreeds zooveel gemeens hebben, verbinden.......

Kracht en vastberadenheid zijn erfelijke kenteeken en van het Huis van Nassau. Eene jonge vorstin wist bij die kenteekens die innerlijke goedheid en die lieftalligheid te voegen, die van haar volk genegenheid en erkentelijkheid terzelfdertijd als eerbied afdwingen.

Dat t' mij toegelaten weze, bij dit feest den naam van groothertogin Maria-Anna te huldigen: Als echtgenoote, als moeder, als regentes, heeft zij het treffendste voorbeeld van zelfopoffering, van vernuft en van wijs beleid gegeven."

En de bevallige gast antwoordde:

„Het oordeel dat Uwe Majesteit komt uit drukken over mijn Vaderland en mijne landgenooten, zal een diepen weerklank vinden in de harten van onze bevolkingen.

Het is waar, dat onze volken nauw met elkander verwant zijn: 't Is daarom dat bij ons de herinnering aan het verleden van nauwe vereeniging van beide landen altijd zoo levendig is; 't is daarom de politieke instellingen hebben aan beide landen een tijdperk van welvaart verschaft, die tot dan toe ongekend was in hunne geschiedenis. Beiden genieten een bevoorrechten internationalen toestand. Die gemeenschap van herinneringen, gedachten en belangen legt mij ook plichten op, waaraan ik niet zal te kort komen".

DIENST VAN DEN

LANDBOUWKUNDIGE

in de Kolonie Curaçao.

Ondergeteekende deelt hierbij het volgende mede:

1o. Wegens **eene reis naar het Buitenland** zal hij tot nadere aankondiging vanaf 3 Augustus, a.s. niet te spreken zijn. Voor loopende zaken, als hieronder nader vermeld, kan men zich wenden tot zijn kantoor op *Cas Chiquito*, bij voorkeur des Dinsdags en Zaterdags.

2o. Op Cas Chiquito zijn tegen kostprijzen, à contant verkrijgbaar gestelde plantzaad van kleine maïs (oogst 1913) **diverse groentezaden, zaden van Am. Watermeloen soorten, diverse Cow pea** en **Alfalfazaden. Broedeieren** van de zeer onlangs uit **Amerika betrokken raskippen**, *Buff Leghorn, Minorca* en *Wyandotte*, zijn verkrijgbaar gesteld ad 10 ct. per stuk, mits in voorraad, wat door de ruime aanvrage niet steeds zeker is.

3o. In bruikleen kunnen worden verkregen voor grondbewerking de hier zoo goed voldaan hebbende **cultivators.** *Beleefd verzoekt ondergel. de in bruikleen genomen werktuigen niet langen te houden dan noodig is, opdat meerderen, er van kunnen profiteeren.*

4o. Voor het a.s. *plantseizoen* worden, uitgeloofd 12 premies voor de best bewerkte, daardoor meest producerende en grootste velden kleine mais van kleine planters op Curaçao De premies zijn: **2 premies** ieder van f 10.— **2 premies** ieder ad f 8.— en **2 premies** ieder ad f 5.— voor het 2e en 3e district en **dezelfde premies** voor het 4e en 5e district.

Curaçao 28 Juli 1913.

De Landbouwkundige

3—3 G. B. DUSSEL.

HAVEN-NIEUWS.

VAN 9 AUG. — 23 AUGUSTUS.

Schip	Kapitein	Aankomst	van	Vertrek	naar
Pr Fr Hendrik	H J v d Goot	10 Aug.	New-York	11 Aug.	Amsterdam
Philadelphia	H Highborn	13 „	La Guayra	13 „	New-York
Merida	A Johanson	13 „	Maracaibo	13 „	Maracaibo
Prins Maurits	P Koningstein	16 „	Amsterdam	17 „	New York
Maracaibo	G W Goodman	16 „	New-York	16 „	Maracaibo
Merida	A Johanson	18 „	Maracaibo	18 „	La Guayra
Merida	A Johanson	20 „	La Guayra	21 „	Maracaibo
Maracaibo	G W Goodman	21 „	Maracaibo	21 „	New-York
Caracas	Furst	21 „	New-York	21 „	La Guayra
Oranje Nassau	G D Nieman	24 „	New-York	25 „	Amsterdam
Niederwald	L Schubart	10 Aug.	Hamburg	10 Aug.	Pto Colombia
Bavaria	P Graalfs	10 „	Pto Colombia	11 „	Hamburg
Antonio Lopez	Autich	16 „	Colón	16 „	Barcelona
Director	Nicholson	12 „	Liverpool	12 „	Galveston

Schoeners.	Aankomst.	van	Schoeners.	Vertrek	naar
Victoria V	9 Aug.	Vela de Coro	*Estelle H*	9 Augustus	Aruba
Electra	11 „	Pto Rico	*Hilda H*	8 „	Bonaire
Estelle H	12 „	Aruba	*India V*	9 „	La Guayra
Virginia H	11 „	Vela de Coro	*Victoria V*	10 „	Vela de Coro
Frieda H	12 „	Maracaibo	*Nereida H*	10 „	Barbados
El Dorado V	13 „	Aruba	*Jesusita V*	11 „	Maracaibo
Refugio H	14 „	Aruba	*Viuda Alegre D*	14 „	Sto Domingo
Zelma H	14 „	Aruba	*Olinda H*	13 „	Barahona
Carlota H	14 „	Maracaibo			
Abeona H	16 „	S J d P Rico			

9 Aug. is H M **ZEELAND** binnengevallen komende van Suriname.